

Exercici 37. Comproveu que 2, 5, 18, 32 són arrels primitives mòdul 37. Comproveu que 2, 5 i 32 ho són mòdul 37^{15} , però que 18 no ho és, i que només 5 ho és mòdul $2 \cdot 37^{15}$.

Solució 37. Primer hem de veure que 2, 5, 18 i 32 $\in (\frac{\mathbb{Z}}{37\mathbb{Z}})^*$, la qual cosa és trivial, ja que qualsevol element és invertible en un cos (excepte el zero).

Ara bé, sabem que l'ordre de qualsevol element de $(\frac{\mathbb{Z}}{37\mathbb{Z}})^*$ divideix $\varphi(N)$. Així doncs, l'ordre de qualsevol element de $\frac{\mathbb{Z}}{37\mathbb{Z}}$ divideix $\varphi(37) = 36$.

Si la llista de divisors (i de possibles ordres) és D i volem veure que un $b \in (\frac{\mathbb{Z}}{N\mathbb{Z}})^*$ és arrel primitiva, solament hem d'eleva b^{d_i} , $\forall d_i \in D$ i mirar si dona 1 en alguna d'aquestes. Si no ho fa, llavors $b^{\varphi(N)} \equiv 1 \pmod{N}$ i satisfarà la condició d'arrel primitiva. Si ho fes, b no seria arrel primitiva.

En el nostre cas particular, si volem veure que 2, 5, 18 i 32 són arrels primitives (mod 37), això vol dir que els hem d'eleva a $D = [2, 3, 4, 6, 9, 12, 18]$:

$$\begin{array}{ll}
 2^2 \equiv 4 \pmod{37} & 5^2 \equiv 25 \pmod{37} \\
 2^3 \equiv 8 \pmod{37} & 5^3 \equiv 14 \pmod{37} \\
 2^4 \equiv 16 \pmod{37} & 5^4 \equiv 33 \pmod{37} \\
 2^6 \equiv 27 \pmod{37} & 5^6 \equiv 11 \pmod{37} \\
 2^9 \equiv 31 \pmod{37} & 5^9 \equiv 6 \pmod{37} \\
 2^{12} \equiv 26 \pmod{37} & 5^{12} \equiv 10 \pmod{37} \\
 2^{18} \equiv 36 \pmod{37} & 5^{18} \equiv -1 \pmod{37} \\
 2^{36} \equiv 2^{\varphi(37)} \equiv 1 \pmod{37} & 5^{36} \equiv 5^{\varphi(37)} \equiv 1 \pmod{37} \\
 18^2 \equiv 28 \pmod{37} & 32^2 \equiv 25 \pmod{37} \\
 18^3 \equiv 23 \pmod{37} & 32^3 \equiv 23 \pmod{37} \\
 18^4 \equiv 7 \pmod{37} & 32^4 \equiv 33 \pmod{37} \\
 18^6 \equiv 11 \pmod{37} & 32^6 \equiv 11 \pmod{37} \\
 18^9 \equiv 31 \pmod{37} & 32^9 \equiv 31 \pmod{37} \\
 18^{12} \equiv 10 \pmod{37} & 32^{12} \equiv 10 \pmod{37} \\
 18^{18} \equiv -1 \pmod{37} & 32^{18} \equiv -1 \pmod{37} \\
 18^{36} \equiv 18^{\varphi(37)} \equiv 1 \pmod{37} & 32^{36} \equiv 532^{\varphi(37)} \equiv 1 \pmod{37}
 \end{array}$$

Així doncs, ja tenim que 2, 5, 18 i 32 són arrels primitives a $(\frac{\mathbb{Z}}{37\mathbb{Z}})^*$.

Teorema per resoldre el següent apartat:

Teorema.- Si g és arrel primitiva $(\text{mod } p^2)$, $p \neq 2$, aleshores g és una arrel primitiva $\text{mod } p^k$, $k \geq 1$.

Demostració: Sabem que $g^{p-1} \not\equiv 1 \pmod{p^2}$. Volem veure que $g^{p^{k-2}(p-1)} \not\equiv 1 \pmod{p^k}$, $\forall k \geq 2$. Amb això ssrà suficient, ja que $\varphi(p^k) = p^{k-1}(p-1)$, així doncs, l'ordre del g serà $\varphi(p^k)$. Fem-ho per inducció sobre k .

(i) Cas inicial ($k = 2$): $g^{p-1} \not\equiv 1 \pmod{p^2}$.

(ii) Hipòtesi d'inducció: $g^{p^{k-2}(p-1)} \not\equiv 1 \pmod{p^k}$.

$$g^{p^{k-2}(p-1)} = 1 + dp^{k-1}, p \nmid d, \text{ ja que } g^{p^{k-2}(p-1)} \equiv g^{\varphi(p^{k-1})} \equiv 1 \pmod{p^{k-1}}.$$

$$g^{p^{k-1}(p-1)} = (1 + dp^{k-1})^p \equiv 1 + dp^k \pmod{p^{k+1}} \equiv 1 \pmod{p^{k+1}}.$$

$$\text{Així doncs, } \#p^{k+1}g = \varphi(p^{k+1}) = p^k(p-1).$$

Un cop fet això, podem fer l'exercici sobre $\frac{\mathbb{Z}}{37^2\mathbb{Z}}$ que és millor que fer-lo sobre $\frac{\mathbb{Z}}{37^{15}\mathbb{Z}}$. Ja hem demostrat abans com buscar arrels primitives, així que ara usarem el Mathematica per estalviar-nos els càlculs.

PrimitiveRootList[37^2]

$[2, 5, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 32, 35, 39, 42, 50, 52, 54, 55, 56, 57, 59, 61, 69, \dots, 1367]$

Per fer l'últim apartat enunciem un altre teorema:

Teorema.- Si g és una arrel primitiva a $\frac{\mathbb{Z}}{p^t\mathbb{Z}}$, $p \neq 2$, g senar, aleshores g és arrel primitiva a $\frac{\mathbb{Z}}{2p^t\mathbb{Z}}$.

Demostració: Per hipòtesi, $g^{\varphi(p^t)} \equiv 1 \pmod{p^t}$.

$$\varphi(2p^t) = \varphi(2)\varphi(p^t) = \varphi(p^t) \Rightarrow$$

$$\left. \begin{array}{l} g^{\varphi(2p^t)} \equiv 1 \pmod{p^t} \\ g^{\varphi(2p^t)} \equiv 1 \pmod{2} \end{array} \right\} \Rightarrow \text{Pel T.X.R} \Rightarrow g^{\varphi(2p^t)} \equiv 1 \pmod{2p^t} \text{ (i no abans)}$$

Així doncs, ja tenim que solament 5 és arrel primitiva $\frac{\mathbb{Z}}{2 \cdot 37^{15}\mathbb{Z}}$